

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/67/2022
Identifikačné číslo spisu:	7213010942
Dátum vydania rozhodnutia:	04.10.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7213010942.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného T. U. pre pokračovací prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 4. októbra 2023 v Bratislave, o dovolaní obvineného T. U. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 6. októbra 2021, sp. zn. 8To/98/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. U. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice II (ďalej tiež „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) z 12. augusta 2020, sp. zn. 3T/71/2013 bol obvinený T. U. (ďalej tiež „obvinený“) uznaný vinným z pokračovacieho prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

ako konateľ spol. I. , s. r. o. so sídlom W., D. XX

- na základe mandátnej zmluvy č. 090018 zo dňa 11.08.2009, ktorú uzavrel so spol. X. X. U., s. r. o. so sídlom X., C. XX, prevzal od jej dlžníka T. W., IČO:XX XXX XXX, XXX XX X. z titulu neuhradených faktúr v objeme 54.332,29 Eur v presne nezistené dni v mesiaci september 2009 finančnú hotovosť vo výške 900,- Eur a 1.000,- Eur, dňa 23.11.2009 finančnú hotovosť vo výške 3.100,- Eur a dňa 20.01.2010 finančnú hotovosť vo výške 600,- Eur,

- a na základe mandátnej zmluvy č. 090009 zo dňa 22.04.2009, ktorú uzavrel so spol. X. X. U., s. r. o. so sídlom X., C. XX, prevzal od jej dlžníka spol. P., spol. s r. o. IČO: XX XXX XXX, ul. U. XX, XXX XX L. z titulu neuhradených faktúr v celkovom objeme 6.897,62 Eur dňa 26.05.2009 finančnú hotovosť vo výške 700,- Eur,

pričom tieto čiastočne vymožené pohľadávky nepreviedol na účet mandanta, čím spôsobil celkovú škodu vo výške 6.300,- Eur spol. X. X. U., s. r. o., IČO: XXXXXXXX, X., C. XX (v súčasnosti X., s. r. o., IČO: XXXXXXXX, X., C. XX), ktorá následne dňa 22.06.2010 vypovedala spol. I., s. r. o. so

sídlom W., D. XX uvedené mandátne zmluvy ku dňu 31.07.2010 a dňa 5.11.2010 uzavrela so spoločnosťou Q., a. s. so sídlom L., P. B. č. XX Rámcovú zmluvu o postúpení svojich pohľadávok, ktorých nominálna výška činila na istine 1.091.116,12 Eur, medzi ktorými boli aj pohľadávky voči dlžníkom T. W., IČO: XX XXX XXX, XXX XX X. a spol. P., spol. s r. o., IČO: XX XXX XXX, ul. U. XX, XXX XX L..

Okresný súd za tento trestný čin uložil obvinenému podľa § 213 ods. 2, § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 1 rok, výkon ktorého mu bol podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienenčne odložený a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona mu určil skúšobnú dobu v trvaní 30 mesiacov. Súčasne okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť škodu vo výške 5.508,60 Eur poškodenej spol. X. s. r. o., IČO: XX XXX XXX so sídlom C. č. XX, X. (predtým spoločnosť X. X. U. s. r. o. X., C. č. XX, IČO: XX XXX XXX).

Proti rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, ktoré bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach ako nedôvodné podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuté.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu dovolanie vo svoj prospech, a to z dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), d), g), h), i) a l) Trestného poriadku.

V dôvodoch podaného dovolania obvinený primárne poukázal na predchádzajúce opakované zrušujúce rozhodnutia krajského súdu. Odvolací súd vyslovil v uzneseniach právny názor v zmysle § 327 ods. 1 Trestného poriadku, a to ad 1/ v uznesení Krajského súdu v Košiciach z 10. septembra 2015, sp. zn. 7To/45/2015, ad 2/ v uznesení Krajského súdu v Košiciach zo 16. novembra 2017, sp. zn. 7To/61/2017 a ad 3/ v uznesení Krajského súdu v Košiciach z 26. februára 2020, sp. zn. 7To/3/2020. Obvinený je toho názoru, že Okresný súd Košice II ani „do tretice“ neakceptoval právny názor odvolacieho súdu a obvineného znova odsúdil. Je presvedčený, že okresný súd viackrát nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu. S poukazom na uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7To/3/2020 bolo povinnosťou okresného súdu, aby vo veci bez doplnenia dokazovania rozhodol zákonným spôsobom. Toto však súd neurobil, čím opätovne porušil práva obvineného.

Obvinený zároveň poukázal na výšku uloženého trestu a skúšobnej doby. Trestné konanie začalo v predmetnej veci v roku 2012 a obžaloba Okresnej prokuratúry Košice II bola podaná v roku 2013. Inak povedané, trestné konanie trvá viac ako 7 rokov a uložený trest odňatia slobody 1 rok so skúšobnou dobou 30 mesiacov, považuje za neprimeraný prísny a aj nespravodlivý s poukazom na možnú aplikáciu § 40 ods. 1 písm. a) Trestného zákona per analogiam.

Obvinený ďalej dôvodil, že za neprípustný a v rozpore so zákonom považuje výrok o náhrade škody, nakoľko súd nemal preukázané postavenie poškodeného a tento nemal oprávnenie byť v procesnom postavení poškodeného. Orgány činné v trestnom konaní od začiatku vyšetrovania nesprávne (neúplne) a zmätočne označovali vo všetkých listinách nachádzajúcich sa vo vyšetrovacom spise poškodeného ako X. X. U. s. r. o. Aj uznesenie o začatí trestného stíhania zo 7. decembra 2012, ČVS: ORP-1673/6-OEK-KE-2012 bolo a je tak isto, čo sa týka označenia poškodeného ako X. X. U., s. r. o. zmätočné. Takýto poškodený de facto a de iure neexistoval ani v čase podania trestného oznámenia a ani v čase spáchania údajného skutku. Tak isto v podanej obžalobe Okresnej prokuratúry Košice II, č. 4Pv 288/2012-11 zo 14. júna 2013 je označenie poškodeného uvedené zmätočne.

Aj po druhom a aj treťom vrátení vecí odvolacím súdom a ani z vykonaného dokazovania nevyplývalo, že v čase podania podnetu na podozrenie zo spáchania trestného činu 15. marca 2012 zo strany X. X. U., s. r. o. bola táto spoločnosť vlastníkom pohľadávok voči dlžníkom spoločnosti P. s. r. o. L. vo výške 6.897,62 Eur a T. W. vo výške 54.332,29 Eur, pretože Rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok medzi postupcom X. X. U., s. r. o. a postupníkom Q., a.s. z 5. novembra 2010 už nemala spoločnosť žiadne oprávnenie na vymáhanie akejkoľvek sumy vo svojom mene.

Obvinený je ďalej toho názoru, že okresný súd nerešpektoval právny názor odvolacieho súdu v zmysle posledného zrušujúceho uznesenia, a preto považuje trestné oznámenie a uplatnenie si škody spoločnosťou X. X. U., s. r. o., ako aj za možný pokus spáchanie iného trestného činu zo strany tejto spoločnosti, pretože v čase podania trestného oznámenia 15. marca 2012, ako aj v čase a priebehu celého trestného konania a aj po vrátení veci z Krajského súdu v Košiciach, „údajný poškodený" dobre vedel, že nemá právo vymáhať si vo svojom mene žiadne plnenia od obvineného. Okresný súd opätovne v rozpore s obžalobným návrhom, ktorým je súd viazaný, zmenil označenie poškodeného, a to aj vo výroku o povinnosti nahradiť škodu.

Obvinený ďalej namietal, že právna kvalifikácia skutku ako sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, nemá oporu vo vykonaných dôkazoch, pretože obvinený si neprisvojil žiadnu cudziu vec, ktorá mu bola zverená, teda poškodený mu nezveril žiadnu vec a celé uvedené trestné oznámenie a trestné konanie malo byť pokusom poškodeného, ktorý už nemal žiadne právo uplatniť si akúkoľvek škodu z pohľadávok, ktoré postúpil ako bezdôvodné obohatenie. Obvinený trvá na tom, že uvedená „trestná vec" bola a je iba vecou obchodnou a nie trestnou. Aj keď Mandátne zmluvy č. 090009 z 22. apríla 2009, č. 090018 z 11. augusta 2009 podpísal za spoločnosť X. X. U., s. r. o. konateľ Y. X., s ktorým obvinený po celý čas komunikoval, no tento svedok nebol počas celej doby vyšetrovania vypočutý, a to ani po vrátení veci. Svedok mal potvrdiť vyjadrenia obvineného o obsahu dohôd. Obvinený namietol, že neboli vykonané všetky dôkazy, na vykonanie ktorých poukázal aj odvolací súd, a ktoré by mohli svedčiť v jeho prospech (výsluch svedka Y. X.).

Dovolateľ ďalej dôvodil, že okresný súd mu opätovne odňal právo na záverečnú reč podľa § 274 ods. 2 Trestného poriadku a neumožnil mu oboznámiť sa s novými doplnenými dôkazmi, a to výpoveď mandátnych zmlúv. Zastáva názor, že odvolací súd napadnutým uznesením zo 6. októbra 2021 znehoval doterajšie rozhodovanie odvolacieho súdu a vyslovil svoj právny názor, ako má postupovať okresný súd po vrátení veci, čo však okresný súd nerešpektoval.

Obvinený má za to, že napadnutým uznesením odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu došlo k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom tak, ako toto právo upravuje Trestný poriadok, Ústava Slovenskej republiky a medzinárodné zmluvy, ktorými je Slovenská republika viazaná (predovšetkým Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach). V daných súvislostiach poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 To 72/2003, rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky II. ÚS 173/01 zo 7. januára 2004 i rozhodnutie III. ÚS 617/2000 zo 4. októbra 2001. Tieto rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky možno, podľa názoru obvineného, v plnom rozsahu aplikovať aj na trestné konanie v Slovenskej republike, keďže ani trestnoprávne predpisy Slovenskej republiky predbežnú selekciu dôkazov neumožňujú.

Obvinený z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom, že uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 6. októbra 2021 pod sp. zn. 8To/98/2020 bol porušený zákon v ustanovení § 319 Trestného poriadku, ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 213 Trestného zákona, a to v jeho neprospech. Súčasne, aby odvolací súd podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a rozsudok Okresného súdu Košice II z 12. augusta 2020, sp. zn. 3T/71/2013 vo výroku o treste, náhrade škody a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa písomne vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Košice II (ďalej tiež „prokurátorka"). Podľa jej názoru dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu je zákonné a vecne správne. Krajský súd sa stotožnil s vyčerpávajúcim, precíznym a právne výstižným odôvodnením rozsudku okresného súdu vo všetkých jeho výrokoch. V odôvodnení dovolania obvinený okrem iného uviedol, že zásadným spôsobom bolo porušené jeho právo ustanovené v § 371 ods. 1 písm. c), d), g), i), l) Trestného poriadku, pretože Okresný súd Košice II trikrát neakceptoval právny názor odvolacieho súdu a znova ho odsúdil. Taktiež namietal, že Krajský súd v Košiciach zásadným spôsobom a v

neprospech jeho obhajoby porušil právo na obhajobu, keď ignoroval dôkazy svedčiace v jeho prospech. Prokurátorka vo vyjadrení k dovolaniu zdôraznila, že obvinený neuvádza žiadne skutočnosti, na základe ktorých by bolo možné modifikovať dovolaním napadnuté právoplatné rozhodnutia súdov. Takto podané dovolanie je bezdôvodné a účelové. Prokurátorka sa nestotožňuje s argumentáciou, že zásadným spôsobom bolo porušené právo dovolateľa na obhajobu a že rozhodnutia súdov v základnom konaní sú nesprávne, nezákonné a arbitrárne. Ku všetkým namietaným skutočnostiam zo strany obvineného v celom rozsahu odkazuje na rozsiahle odôvodnenie napadnutého uznesenia. Prokurátorka z vyššie uvedených dôvodov navrhla, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 377 Trestného poriadku] pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že dovolateľ pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie obvineného T. U. je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade sa žiada uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené len k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávnych väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007]. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020.).

Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, väd a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu príslušného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke pod č. 51/2014). Zároveň treba uviesť, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Inými slovami povedané, pri zisťovaní dôvodov dovolania, dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom, a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je

potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku)- vid'. primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 7/2011. Zároveň ale platí, že nie akékoľvek porušenie práva na obhajobu naplňuje aj dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ale iba také porušenie práva na obhajobu, ktoré najmä z hľadiska dopadov, následkov možno považovať za „zásadné“ porušenie práva na obhajobu.

Pokiaľ obvinený v dovolaní tak ako v pôvodnom konaní namietal, že v základnom konaní boli trikrát zrušené rozsudky okresného súdu odvolacím súdom a okresný súd neakceptoval záväzný právny názor vyslovený krajským súdom, tak vyššie uvedenú argumentáciu nie je možné akceptovať, pretože okresný súd sa v posudzovanej veci riadil právnymi názormi a pokynmi odvolacích senátov. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že v poradí prvým uznesením krajského súdu z 10. septembra 2015, sp. zn. 7To 45/2015 bol zrušený rozsudok okresného súdu z 24. februára 2015 v celom rozsahu a vec bola vrátená okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Krajský súd nariadil okresnému súdu, aby doplnil dokazovanie výsluchmi svedkov, a to opätovne Ing. Jána W., I. Y. a Y. X.. Následne okresný súd opätovne vypočul svedkov Ing. Y. W. a svedka I. Y., pričom svedka Y. X. sa nepodarilo osobne vypočuť, keďže podľa oznámenia spoločnosti X. s. r. o. v súvislosti s jeho predvolaním na hlavné pojednávanie, svedok ukončil konateľstvo v spoločnosti a zmienil sa, že sa bude sťahovať na bližšie neurčenú adresu do Mníchova.

V poradí druhom uznesení krajského súdu zo 16. novembra 2017, krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu z 23. marca 2017 v celom rozsahu a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Krajský súd neakceptoval doplnenie dokazovania okresným súdom a skonštatoval, že svedok Y. X. nebol osobne vypočutý na hlavnom pojednávaní a okresnému súdu dal do pozornosti pri rozhodovaní o vine i zásadu ultima ratio. Súd prvého stupňa sa po vrátení veci zamerlal na úkony smerujúce k zabezpečeniu účasti svedka Y. X. na hlavnom pojednávaní. Na základe pokynu krajského súdu, okresný súd predvolával tohto svedka z adries, ktoré boli v súvislosti s touto osobou získané, a to z Berlína, Viedne, Kladna, Plzne, Hraníc, Wiesbadenu a Prahy. Svedok bol úspešne predvolaný na hlavné pojednávanie na 28. marca 2019 z adresy bydliska v Mnichove. Svoju neúčast' na hlavnom pojednávaní ale zo zdravotných dôvodov ospravedlnil. Z úradného prekladu jeho ospravedlnenia vyplynulo, že bol generálnym riaditeľom britskej skupiny SIG pre tri krajiny strednej Európy so sídlom v Prahe. Pre Slovensko bol britskou skupinou poverený riaditeľ Ing. Y. W., s ktorým spolupracoval, preto osobne nebol zapojený do každodenných obchodných aktivít spoločnosti X. X. U., s. r. o. Predmetný prípad označil za starý s tým, že nemá už o ňom podrobné údaje. Okresný súd následne bez vykonania výsluchu Y. X. rozhodol na hlavnom pojednávaní 10. októbra 2019.

Pokiaľ ide o výsluch svedka Y. X., súdy v základnom konaní správne konštatovali, že návrh na vypočutie svedka, o ktorom sa obvinený nezmieňoval počas prípravného konania a ani na hlavnom pojednávaní, bol prvýkrát uplatnený až v odvolaní proti rozsudku okresného súdu zo 6. marca 2015. O význame svedectva Y. X. veľa napovedá aj skutočnosť, že uznesenie o vznesení obvinenia bolo obvinenému oznámené 19. decembra 2012, pričom v sťažnosti, ktorú obvinený podal proti uzneseniu nie je žiadna zmienka o tomto svedkovi. Kľúčovým svedkom z pohľadu dovolateľa sa mal stať až po vyhlásení prvého odsudzujúceho rozsudku.

V poradí tretie uznesenie krajského súdu, ktorým 26. februára 2020 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil, aby ju znovu v potrebnom rozsahu prejednal a rozhodol, krajský súd už nenariadil výsluch svedka Y. X., avšak vyjadril právny názor spočívajúci v pochybnosti ohľadne trestného stíhania obvineného v prípade, že trestné oznámenie podala nelegitímna poškodená strana, ktorá vzhľadom na postúpenie svojich pohľadávok, preniesla toto právo na spoločnosť Q., a. s.

Okresný súd rozsudkom z 12. augusta 2020 uznal obvineného za vinného z pokračovacieho prečinu sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, proti ktorému podal obvinený odvolanie. Krajský súd na verejnom zasadnutí 6. októbra 2021 rozhodol podľa § 319 Trestného poriadku tak, že odvolanie obvineného zamietol.

V základnom konaní sa sudy zaoberali aj legitímnosťou trestného stíhania obvineného, pričom správne dospeli k záveru, že nielen spoločnosť X. X. U., s. r. o. (v súčasnosti X., s. r. o.) ako poškodená spoločnosť v predmetnej trestnej veci bola oprávnená podať na obvineného trestné oznámenie, ale aj ktokoľvek iný, kto sa dozvedel o páchaní trestnej činnosti, ktorého zákon označuje ako „oznamovateľa“. Inak povedané, aj keby spoločnosť X. X. U., s. r. o. nemala v tomto konaní procesné postavenie poškodeného, ak mala podozrenie (indície), že dochádza k páchaniu trestného činu, bola oprávnená podať trestné oznámenie orgánom činným v trestnom konaní v zmysle ustanovenia § 196 Trestného poriadku.

K námietke ohľadom procesného postavenia spoločnosti X. X. U., s. r. o. ako poškodeného v danej trestnej veci je potrebné uviesť, že vo vzťahu k spoločnosti X. X. U. s. r. o., jej dlžníci spoločnosť P., s. r. o. a T. W. si nespĺnili svoje záväzky v celom rozsahu, ich záväzky nezanikli a existovali naďalej voči veriteľovi aj po 31. júli 2010, kedy uplynula výpovedná lehota mandátnych zmlúv uzavretých medzi spoločnosťou X. X. U., s. r. o. a spoločnosťou I., s. r. o. Spoločnosť X. X. U., s. r. o. 5. novembra 2010 rámcovou zmluvou postúpila svoje pohľadávky spoločnosti Q., a.s. L., ktoré evidovala vo svojom účtovníctve v celkovom objeme za viac ako 1.000.000,- Eur voči viacerým subjektom. Avšak tie časti pohľadávok, ktoré už boli uhradené dlžníkmi, postúpiť nemohla, pretože zanikli čiastočným plnením obvineného, ktorý voči nim konal za veriteľa na základe mandátnych zmlúv. V zmysle ustálenej právnej zásady, že nikto nemôže preniesť na iného viac práv ako mu prináleží, nemohli byť rámcovou zmluvou prevedené už reálne vymožené a v danom rozsahu už aj zaniknuté časti pohľadávok pôvodného veriteľa X. X. U., s. r. o. na spoločnosť Q., a.s. L.. Súd v základnom konaní správne dospeli k záveru, že poškodenou stranou v prejednávanej veci je pôvodný veriteľ X. X. U., s. r. o. (v súčasnosti spoločnosť X.).

Pokiaľ dovolateľ namietal nevykonanie výsluchu svedka Y. X., k tomu sa žiada uviesť, že vychádzajúc z ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku obvinený je v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhovať dôkazy a určitý dôkaz na svoju obhajobu aj sám zabezpečiť, ale je na úvahe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci práva na obhajobu, v konaní pred súdom je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom R 116/2014). Súd vykonávajúci dokazovanie, teda návrhmi strán ani ich názormi, čo do rozsahu dokazovania, nie je viazaný. Je na zvážení súdu, vykonanie ktorého z navrhnutých dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak, nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (argumenta ponderantur, non numeratur). Súd je však povinný s návrhmi strán v konaní, čo do rozsahu dokazovania, sa vysporiadať (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 5Tdo/54/2019, 4Tdo/34/2018). V danej trestnej veci sa okresný súd v základnom konaní s návrhom dovolateľa na vykonanie dokazovania zaoberal, procesne na návrh reagoval a aj s ním v odôvodnení svojho rozhodnutia riadne vysporiadal (str. 4 rozsudku okresného súdu), a preto nemožno v súvislosti s touto jeho námietkou (nevykonanie výsluchu svedka Y. X.) konštatovať porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K námietke údajného nedostatočného odôvodnenia rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa, dovolací súd dodáva, že ju taktiež pokladá za neopodstatnenú. Treba konštatovať, že odôvodnenia rozhodnutí okresného a krajského súdu, v súhrne tvoriace jeden celok, nemožno pokladať za arbitrárne, respektíve nedostatočne odôvodnené. Dovolací súd v danej súvislosti poznamenáva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou v konaní, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranami konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Podľa § 371 ods. 4, veta prvá Trestného poriadku, dôvody podľa ods. 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť, bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Pokiaľ obvinený namietal, že v predmetnej trestnej veci je založený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, teda, že bolo vykonané hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, tak uvedenú argumentáciu v konaní proti už právoplatnému rozsudku nemôže obvinený použiť v zmysle § 371 ods. 4 Trestného poriadku, nakoľko mu bola známa už v pôvodnom, základnom trestnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. Inak povedané, dovolacie konanie ako konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku proti už právoplatným rozhodnutiam v prípade dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) Trestného poriadku, nepripúšťa otváranie nových právnych otázok, ak v základnom trestnom konaní tieto vady neboli namietané, respektíve nebolo nimi argumentované. Výnimka z podmienky predchádzajúceho namietania chyby v základnom trestnom konaní, prináleží v dovolacom konaní iba ministrovi spravodlivosti.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania, teda k dokazovaniu. Týka sa predovšetkým vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá, teda ich vyhľadávanie a zabezpečovanie, lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou, nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. Dôležité zároveň je, aby sa jednalo o dôkazy, na ktorých je napadnuté rozhodnutie založené, teda aby sa jednalo o dôkazy, ktoré aj boli v konaní pred súdom vykonané (§ 278 ods. 2 Trestného poriadku), pretože nie všetky dôkazy zabezpečené v prípravnom konaní sú aj neskôr vykonané ako dôkazy v rámci konania pred súdom. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní tých dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu napríklad sp. zn. 3Tdo/26/2017, 3Tdo/39/2019, 4Tdo/88/2015).

Pokiaľ obvinený namietal, že nebol oboznámený s listinnými dôkazmi, a to s výpoveďami mandátnych zmlúv, ktoré sú založené v súdnom spise na č. l. 571 až 584, najvyšší súd konštatuje, že táto námietka obvineného nie je opodstatnená. Predmetné listiny boli podľa § 269 Trestného poriadku vykonané na hlavnom pojednávaní 12. augusta 2020 ich prečítaním za prítomnosti obhajcu obvineného. Prítomné strany nemali žiadne výhrady k týmto listinným dôkazom. Hlavné pojednávanie 12. augusta 2020 sa konalo v neprítomnosti obvineného, ktorý bol na nariadený termín hlavného pojednávania riadne a včas predvolaný, pričom dal písomný súhlas, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti. Argument, že mu nebolo umožnené oboznámiť sa s týmito listinnými dôkazmi neobstoí, pretože sa hlavného pojednávania, na ktorom mal obvinený právo byť, dobrovoľne nezúčastnil. Rovnako tak na hlavnom pojednávaní 12. augusta 2020 bolo po ukončení dokazovania pristúpené k záverečným rečiam, preto nemožno akceptovať námietku obvineného, že mu nebolo umožnené právo na záverečnú reč, keď z vlastnej vôle sa sám tohto hlavného pojednávania nezúčastnil, a tým sa ukrátil o právo predniesť záverečnú reč. V danom prípade záverečnú reč predniesol na hlavnom pojednávaní obhajca obvineného.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

V predmetnej trestnej veci bol dovolateľ v základnom konaní právoplatne odsúdený za pokračovací prečin sprenevery podľa § 213 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia

slobody vo výmere 1 rok. V danom prípade podľa § 213 ods. 2 Trestného zákona, zákonom stanovená trestná sadzba predstavovala rozmedzie 0 až 2 roky trestu odňatia slobody. Súdny v základnom konaní uložili dovolateľovi trest odňatia slobody vo výmere 1 rok, zjavne teda v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby za trestný čin spáchaný obvineným, a preto nie je daný ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Námetka obvineného ohľadne údajnej neprimeranosti uloženého trestu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, pripúšťajúceho ako dôvod dovolania iba uloženie trestu mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby alebo uloženie nezákonného druhu trestu, stojí mimo namietaného dovolacieho dôvodu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pokiaľ obvinený v dovolaní namietal, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku spočívajúceho v tom, že obvinený si neprisvojil žiadnu cudziu vec, ktorá mu bola zverená, teda poškodený mu nezveril žiadnu vec a celé uvedené trestné konanie malo byť pokusom poškodeného, ktorý už nemal žiadne právo uplatniť si akúkoľvek škodu z pohľadávok, ktoré postúpil ako bezdôvodné obohatenie, najvyšší súd opätovne zdôrazňuje, že dovolanie nie je ďalším odvolaním, teda riadnym opravným prostriedkom, ale súdny prieskum v dovolacom konaní je zákonom vymedzený omnoho užšie, a to viacerými zákonom stanovenými obmedzeniami. Významné obmedzenie súdneho prieskumu v dovolacom konaní vyplýva z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i), veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, ktoré dovolaciemu súdu zakazuje skúmať správnosť zisteného skutku a vyjadreného v tzv. skutkovej vete rozsudku („správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť“). Z citovaného vyplýva, že ak dovolací súd nesmie skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku, rovnako ani dovolateľ nemôže s úspechom namietat, že skutkový stav tak, ako bol zistený v základnom trestnom konaní, mal byť zistený nesprávne alebo neúplne. Pokiaľ teda obvinený namietal, že v jeho trestnej veci majú byť (vychádzajúc z jeho vlastného hodnotenia dôkazov) aj po vykonaní dokazovania naďalej dané pochybnosti o jeho vine, tak sa jedná o námietku proti správnosti zistenia skutku vyjadreného v tzv. skutkovej vete, ktorou dovolateľ nemôže naplniť žiaden z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku, nakoľko presahuje rámec prieskumu v dovolacom konaní. Namietanie nesprávnosti skutkových zistení alebo nesprávneho hodnotenia dôkazov nenaplnia žiaden dovolací dôvod (primerane viď. R/57/2007, S/3/2011, R/7/2011).

Podľa § 371 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku, odvolací súd zamietol odvolanie podľa § 316 ods. 1, hoci na to neboli splnené zákonné dôvody, alebo zobral na vedomie späťvzatie odvolania obhajcom alebo osobou uvedenou v § 308 ods. 2 napriek tomu, že obvinený nedal výslovný súhlas na späťvzatie odvolania.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. l) Trestného poriadku, vyplývajúci z obsahu dovolania obvineného, ako aj súdneho spisu, zo žiadnych obsahových skutočností uvádzaných obvineným nevyplýva, že by mali naplňovať vyššie uvedený dovolací dôvod. V tejto súvislosti najvyšší súd dodáva, že v danej veci odvolací súd zamietol odvolanie obvineného podľa § 319 Trestného poriadku, pretože nebolo dôvodné, a nie podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku. Rovnako tak nebolo v konaní zistené, že by odvolací súd zobral na vedomie späťvzatie odvolania obhajcom alebo osobou uvedenou v § 308 ods. 2 Trestného poriadku napriek tomu, že obvinený nedal výslovný súhlas na späťvzatie odvolania.

Vzhľadom na to, že obvinený T. U. skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, zjavne nenaplnil žiadne dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Trestného poriadku, najvyšší súd na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.